



n é b i h

Termőföldtől az asztalig

ŐSZI KALÁSZOS GABONÁK FAJTAKÍSÉRLETI EREDMÉNYEI, 2015.

Tordas, 2015. szeptember 03.

Dr. Matók György, NÉBIH



Hivatalos országos kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek, 2015.



n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- FAJTAKÍSÉRLETEK:
- - őszi árpa (31 {9+22} fajta) ↑
- - őszi durum búza (7 fajta) ∅
- - őszi zab (6 fajta) ↑
- - tavaszi árpa (5 fajta) ∅
- - tavaszi zab (6 fajta) ↓



Kalászos gabonák vetésterülete, termésátlaga (NEBIH); fajták száma a nemzeti fajtajegyzéken (2015)

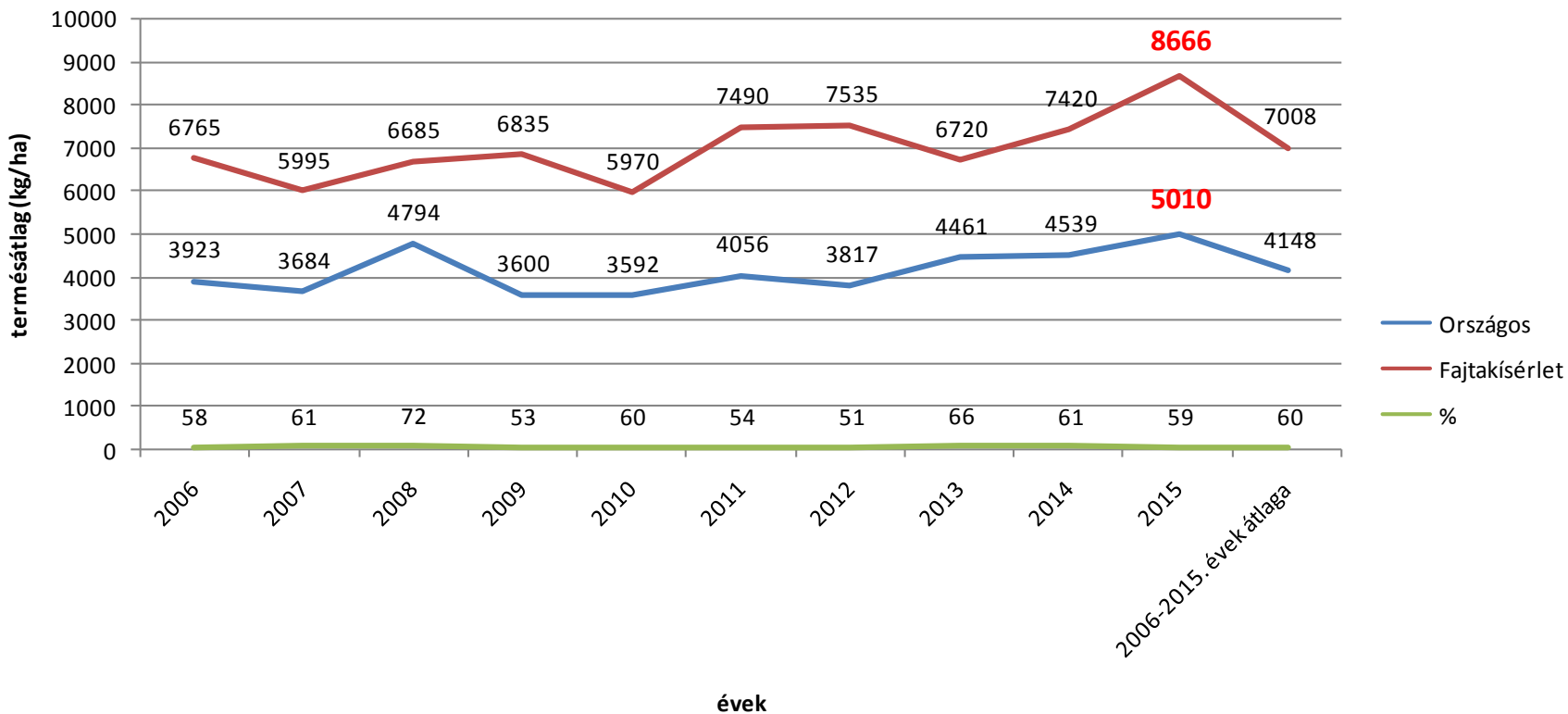


Növényfaj	Vetésterület	Termésátlag	Fajták száma a fajtajegyzéken
	<i>(ha)</i>	<i>(kg/ha)</i>	<i>(db)</i>
Őszi árpa	218048 ↑	5010↑	68↓
Tavaszi árpa	88159 ↑	3761↑	64↓
Őszi zab	47330 ↓	2892↑	3 ∅
Tavaszi zab (csupasz is)			16
Őszi durumbúza	14726 ↑	4603↑	5↓
Tavaszi durumbúza			2 ∅

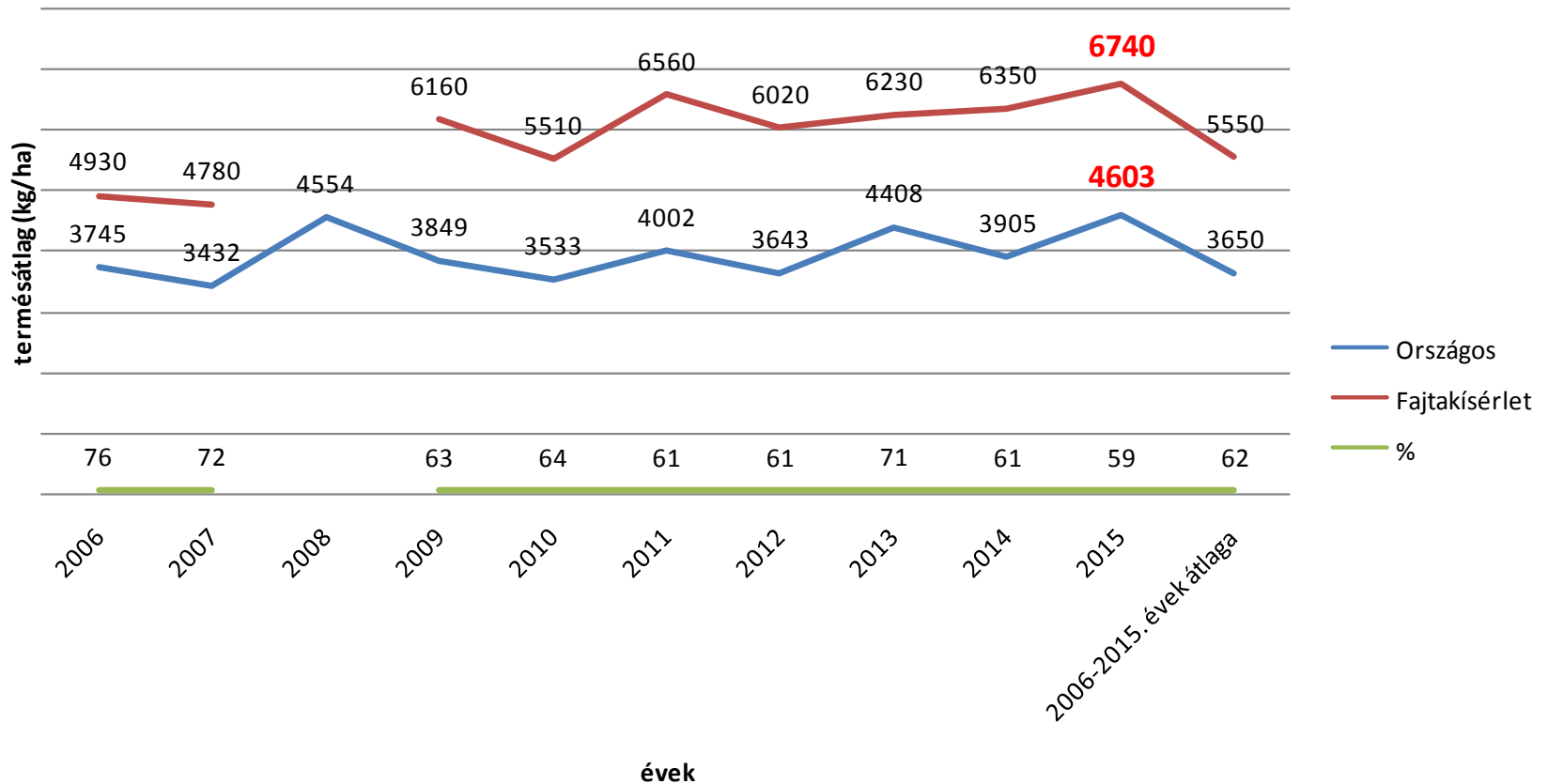
Megjegyzés: ↓ ↑ ∅ =változás a 2014. évihez viszonyítva



Az őszi árpa termésátlagának alakulása országosan és a fajtakísérletekben (2006-2015.)

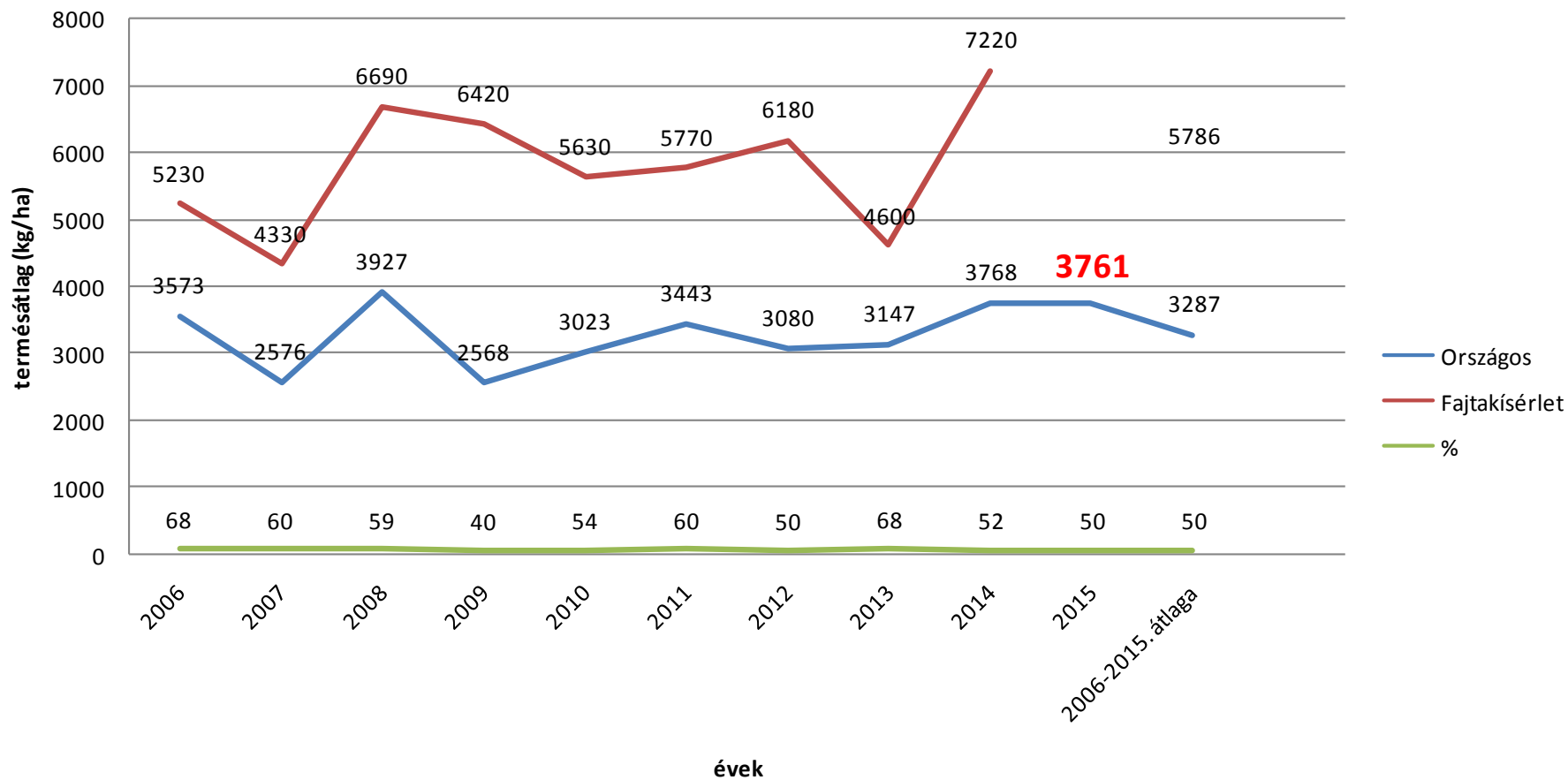


A durumbúza termésátlagának alakulása országosan és a fajtakísérletekben (2006-2015)





A tavaszi árpa termésátlagának alakulása országosan és a fajtakísérletekben



A tenyészidőszak időjárásának jellemzése



n é b i h
Termőföldtől az asztalig

		Eltérés az "átlagostól"	
	hónap	Csapadék	Hőmérséklet
2014	szeptember	(sokkal!)	
	október	(sokkal)	
	november		
	december		
2015	január	átlagos	1 ZORD NAP
	február		
	március	!	
	április	nagyon száraz	átlagos
	május	!	
	június		
	július		
Jelmagyarázat:		"szárazabb"	"melegebb"
		"csapadékosabb"	"hidegebb"



Kísérleteket károsító jelenségek



Helye	Időpontja	Érintett kísérletek
Kaposvár (jégeső)	2015. május 14.	Tavaszi árpa IA Tavaszi zab IA



A fajtakísérletek értékelése



n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- **Értékelésből kizárt kísérletek:**

- -őszi árpa:

I/A Abaújszántó 1. sorozat

II/A Abaújszántó 1. sorozat és 1., 4., 7. és 16.
fajta



Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi árpa)



n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Őszi árpa kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2013-2015

II/A kísérlet (középérésű fajták)

Fajta	Szemtermés, t/ha							
				2013	2014	2015	átlag	%
BE2006075015*	H(2)		DE(2)	7,06*	7,97	9,25	8,09	107,6
st. Laverda	2007		DE	7,18	7,95	8,53	7,89	104,9
Lindsay	2011		DE	-	7,24	8,44	7,84	104,3
AÁR-2-4		fj(2)		7,39	6,97	8,37	7,58	100,8 takarmány
st.fajták átlaga				6,95	7,40	8,21	7,52	100,0
st. KH Agria	1998		HU	7,21	7,10	7,93	7,41	98,6
st. KH Viktor	1998		HU	6,47	7,16	8,16	7,26	96,6
KAP 12007*		fj(2)		6,46*	6,57	7,96	7,00	93,0
Vanessa	2001		DE	4,96	-	-	4,96	-
Kísérleti átlag				6,85	7,63	8,72	7,73	102,8
SzD5% fajták között				0,69	0,73	0,61	0,62	8,2
SzD5% st. átlaghoz				0,56	0,60	0,50	0,50	6,6
Kísérletek száma				7	8	7		

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



megjegyzés: *= korai érésidő csoportból áthozva

Megjegyzés az őszi árpa fajtakísérletek 2015. évi értékeléséhez!

- Az első éves fajtajelöltek közül a korai érésidő csoportból adatátvitellel a középérésű csoportban értékeltünk két fajtát:
 - - MH 09AB59 (hatsoros sörárpa)
 - - KA 14006
- (a maradó fajtajelöltek sem igazán korai érésűek)

Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi árpa)



Őszi árpa kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2013-2015

II/A kísérlet (középérésű fajták)

Fajta	Nyersfehérje tartalom (%)						
				2013	2014	2015	átlag
Vanessa	2001		DE	11,9	-	-	-
st. KH Viktor	1998		HU	11,8	10,3	12,0	11,4
Lindsay	2011		DE	-	10,7	11,9	11,3
st. fajták átlaga				11,2	10,3	11,9	11,1
st. KH Agria	1998		HU	10,9	10,4	12,0	11,1
KAP 12007*		fj(2)		11,1	10,4	11,8	11,1
st. Laverda	2007		DE	11,1	10,2	11,6	11,0
AÁR-2-4		fj(2)		10,6	10,3	11,7	10,9
BE2006075015*	H(2)		DE(2)	10,5	10,0	11,3	10,6
Kísérleti átlag				11,1	10,3	11,7	11,0
SzD ^{5%}				0,5	0,5	0,4	0,4
Kísérletek száma				4	8	7	

sör?

megjegyzés: *= korai érésidő csoportból áthozva



Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi árpa)



Őszi árpa kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2013-2015

II/A kísérlet (középérésű fajták)

Fajta	Osztályozottság (%)						
				2013	2014	2015	átlag
KH Agria	1998		HU	96,0	82,0	93,3	90,4
AÁR-2-4		fj(2)		94,0	82,00	91,8	89,3
Vanessa	2001		DE	84,0	-	-	-
Lindsay	2011		DE	-	74,00	90,2	82,1
Kísérleti átlag				92,2	81,0	87,9	87,0
SzD ^{5%}				5,0	5,9	4,5	5,9
Kísérletek száma				4	8	7	



Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi árpa)



Őszi árpa kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2012,2014-2015

II/A kísérlet (középérésű fajták)

Fajta	Szemtermés, t/ha							
				2012	2014	2015	átlag	%
BE 2006058017D	h(3)		DE(3)	8,98*	7,48*	8,45	8,30	104,1
st. Laverda	2007		DE	8,40	7,95	8,53	8,29	104,0
st.fajták átlaga				8,32	7,40	8,21	7,98	100,0
st. KH Viktor	1998		HU	8,20	7,16	8,16	7,84	98,3
st. KH Agria	1998		HU	8,35	7,10	7,93	7,79	97,7
Vanessa	2001		DE	7,37	7,24	-	7,31	91,6
Kísérleti átlag				8,37	7,63	8,72	8,24	103,3
SzD5% fajták között				0,43	0,73	0,61	0,62	7,8
SzD5% st. átlaghoz				0,35	0,60	0,50	0,51	6,4
Kísérletek száma				6	8	7		

megjegyzés:*= korai érésű csoportból áthozva



Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi árpa)



Őszi árpa kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2012,2014-2015

II/A kísérlet (középérésű fajták)

Fajta	Nyersfehérje tartalom (%)						
				2012	2014	2015	átlag
Vanessa	2001		DE	12,1	-	-	-
Lindsay				-	10,7	11,9	11,3
st. KH Agria	1998		HU	12,0	10,4	12,0	11,5
st. KH Viktor	1998		HU	11,7	10,3	12,0	11,3
st. fajták átlaga				11,7	10,3	11,9	11,3
st. Laverda	2007		DE	11,5	10,2	11,6	11,1
BE 2006058017D	h(3)		DE(3)	11,0	10,0	11,5	10,8
Kísérleti átlag				11,6	10,3	11,7	11,2
SzD ^{5%} fajták között				0,4	0,5	0,4	0,3
SzD ^{5%} st. átlaghoz				0,3	0,5	0,3	0,3
Kísérletek száma				4	8	7	

Nem jó
f. Termés jó



A standard fajták teljesítménye 2013 . és 2015. átlagában **m é b i h**
(korai érésű fajták)



Fajta neve	Relatív termés (%)
KH Tas	100,3
KH Viktor (átmenő st.)	99,6 (gyengélkedik)
KH Korsó (söripari st.)	106,6
KH Boglár (2015.) (Metál helyett)	98,1 (nem jó)
St. fajták átlaga	100,0
Kísérleti átlag (%)	103,1



A standard fajták teljesítménye 2013 -2015. átlagában
(középérésű fajták)



Fajta neve	Relatív termés (%)
KH Agria	98,6 (gyengélkedik)
Laverda	104,9
KH Viktor (átmenő st.)	96,6 (gyengélkedik)
Lindsay (söripari st.)(2014-2015.)	104,3
st. fajták átlaga	100,0
Kísérleti átlag (%)	102,8

Javaslat az őszi árpa standardok változtatására (2015.)



Korai érésű fajták	Középérésű fajták
KH Tas (6s)	KH Agria (2s)
Laverda (átmenő)(6s)	Laverda (átmenő)(6s)
KH Korsó (univerzális?)(2s)	Antonella (éles próba st.) (6s)
	Lindsay(söripari)(2s)



Előterjesztés előtt álló fajtajelöltek (őszi durum búza)



Őszi durum búza kisparcellás fajtaösszehasonlító kísérletek eredményei
2013-2015

Fajta	Szemtermés, t/ha							
				2013	2014	2015	átlag	%
st. GK Selyemdur	2001		HU	6,39	6,68	6,63	6,57	102,6
GKD 296.12		fj(3)		6,36	6,81	6,52	6,56	102,6
st. fajták átlaga				6,21	6,39	6,60	6,40	100,0
MvTD 26-12		fj(3)		6,26	5,95	6,89	6,37	99,5
st. GK Bétadur	1996		HU	6,03	6,09	6,56	6,23	97,3
Kísérleti átlag				6,23	6,35	6,74	6,44	100,6
SzD _{5%} fajták között				0,59	0,66	0,67	0,64	
SzD _{5%} st. átlaghoz				0,51	0,57	0,58		
Kísérletek száma				4	6	5		



Fajtakísérletek helyszínei 2015. ősz



Faj	Kísérleti hely
Ősz árpa (7 hely)	Abaújszántó, Kompolt, Tordas, Székkutas, Szarvas (Iregszemcse) , Szombathely, Eszterágpusztá
Ősz durumbúza (5 hely)	Abaújszántó, Kompolt, Székkutas, Szombathely, Eszterágpusztá
Őszi zab (5 hely)	Abaújszántó, Kompolt, Tordas, Székkutas, Szombathely



A DUS ÉS A GAZDASÁGI ÉRTÉKVIZSGÁLATHOZ SZÜKSÉGES VETŐMAG MENNYISÉGE 2012. tavasztól



n é b i h
Terméfbiztonság az asztalig

Vizsgálati minta összesen

F a j	Bejelentés érkeztetési határideje a tárgyévi kísérletbe állításhoz	Vetőmagérk. határideje	Gazdasági értékvizsgálat (VCU test)			DUS vizsgálat		Vizsgálati minta összesen		
			Vizsgálati évek/helyek száma	Vizsgálati minta, kg*		Vizsgálati minta**	Kalász/buga**	A		Elismeré skor
				hó, nap	minimum			helyenként	összesen (+1 v. 2 hely)	
Őszi árpa	IX.10.	IX.20.	3/7	2,2	19,8	4	220	23,8	19,8	5
Őszi durum búza	IX.10.	IX.20.	3/4	2,3	13,8	4	220	17,8	13,8	5
Őszi zab	IX. 10.	IX.20.	2/4	1,3	7,8	3	220	10,8	7,8	5

* = a rendelet szerinti minőségben

** = a vizsgálat 1. évében

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Tordasi Növényfajtakísérleti Állomás,

Vetőmagelosztó

2463 Tordas

Szabadság u. 2.

